Uczeń Krawiecki

Dodatek do gazety krawieckiej „ODZIEŻ“

Nr. 1 | Królewska Huta, dnia 1. stycznia 1932 | Rok 11

Punktualność.

Pewien sławny uczony powiedział kiedyś, że aby zdziałać na tym świecie wielkie rzeczy, należy coś umieć i być punktualnym. Pierwsze jest często wynikiem drugiego. Człowiek, którego duch czasu przenika w zupełności, wykorzysta każdą minutę tak, że umiejętność jego i wiedza wzrastać będą z dnia na dzień, wyciskając temsamem na całem jego życiu swe piętno.

Rzadko kiedy napotykamy na człowieka z rzeczywistem powodzeniem w życiu, któryby do punktualności się nie przyzwyczaił. Ten, kto spaźnia się zawsze na pociąg, albo kto każe na siebie czekać, umówiwszy się z kimś na pewną godzinę, kto zalega z zapłatą swych rachunków i wykupem swych papierów bankowych, wzbudza u każdego, kto z nim ma do czynienia, nieufność. Może on być najuczciwszym i mieć jaknajlepsze zamiary, ale wiemy przecież, jaka „droga wybrukowana jest dobremi zamiarami.....“ Cały gmach życia handlowego i przemysłowego spoczywa na kamieniu węgielnym punktualności, a na człowieku, który obowiązków swych punktualnie nie wypełnia, nie można polegać. Bo zamiary same nic nie znaczą i nie stanowią uniewinienia opieszałości.

Kto się przyzwyczaił do punktualności na minutę we wszystkich swych sprawach, ten podwaja swój czas. Napoleon twierdził, że pobił Austrjaków z tego powodu, że nie znali oni wartości, jaką mają pięć minut. „Każde stracone mgnienie oka“, mawiał on, bywa wykorzystanem przez nieszczęście.“ A inny sławny uczony powiedział: „To, czego nie wykorzystałeś w minucie, żadna wieczność ci nie wróci“.

Dla rzemieślników i handlowców stanowi najwięcej upragnioną zaletę człowieka jego punktualność, tak, że jest ona koniecznością życia. Dotyczy to również wszystkich tych, którzy

chcą się obchodzić oszczędnie ze swym własnym czasem i czasem swych bliźnich. Napoleon zaprosił pewnego razu swych marszałków do stołu, ale gdy nie zjawili się na czas oznaczony, sam zasiadł do obiadu. Zaproszeni zjawili się w chwili, gdy wstawał. „Moi panowie", powiedział on, „jedzenie się skończyło i możemy rozpocząć pracę."

Niejeden młodzieniec i starszy człowiek nie otrzymał awansu lub stracił dobrą posadę z powodu, że nie umiał być punktualnym. Korneljusz Vanderbilt uważał niepunktualność za nieprzebaczalny grzech. Kiedyś zwrócił się do niego pewien młodzieniec z prośbą, aby mu pomógł do osięgnięcia posady, a Vanderbilt kazał mu powiedzieć, aby się zjawił u niego w kantorze na naznaczony dzień o godzinie dziesiątej, a uda się z nim do dyrektora towarzystwa kolejowego, gdzie wakuje posada sekretarza. Młodzieniec ów zjawił się u Vanderbilta w naznaczonym dniu, ale dziesięć minut po dziesiątej. Vanderbilta już nie było u siebie, bo udał się był na posiedzenie. Kilka dni później znalazł nasz młodzieniec sposobność do rozmowy z nim, a gdy Vanderbilt go zapytał, dlaczego się nie stawił na oznaczony czas, ten mu odpowiedział że był, ale dziesięć minut później. „Umówiliśmy się przecież na godzinę dziesiątą", rzekł Vanderbilt. „Tak, ja wiem to", podjął młodzieniec, „ale myślałem, że o pięć lub dziesięć minut nie chodzi." „Rzeczywiście?" odpowiedział Vanderbilt, „no, pan się jeszcze tego nauczy, że chodzi o to w bardzo wielkiej mierze, czy dotrzymuje się punktualnie swych umów, czy też nie. W tym wypadku kosztował pana brak punktualności posadę, którą Pan sobie życzył, bo obsadzono ją w tym właśnie dniu, na który Pana zamówiłem. Prócz tego powiem Panu to, że Pan nie ma prawa uważać 10 minut mego czasu jako nic nie znaczące, choć Panu widocznie się zdaje, że może mi kazać czekać na siebie. Ja miałem bowiem w tym czasie jeszcze dwie inne sprawy do załatwienia".

Jakżeż może się ktoś spodziewać, że cośkolwiek osięgnie, jeśli jego „jutro" zawsze jest już zastawione za dług, któryby dziś musiał zostać uiszczony? Tak wesoły chłopiec, jak zdecydowany mężczyzna, którzy zawsze są na swem miejscu i którzy każdą rzecz wykonuję w swym czasie, ci będą się umieli utrzymać na powierzchni. Punktualność łączy bowiem wszelkie zdolności w harmonijną całość i skutecznie ją wykorzystuje.

„Tajemnica naszego powodzenia", powiedział Amos Lawrence, „polegała jedynie w tem, że przyzwyczailiśmy się bezwzględnie

do natychmiastowej akcji, aby zawsze wykorzystać sytuację, podczas gdy inni się ociągali, aż przypływ już do połowy minął i aż zostali sami na ławicach piasku".

Tak jak wszystkie inne przyzwyczajenia, jest punktualność rzeczą zależną w pierwszym rzędzie od otoczenia i od wychowania w latach młodości. Chłopiec, który matce swej odpowiada: „Zaraz zrobię", jeśli ma coś wykonać, który swe zadania szkolne odrabia w ostatniej minucie, który wykonuje zlecenia dopiero po ukończonej zabawie, nic nie czyniąc z własnej woli, będzie się w całem swem życiu spaźniać, gdy będzie o to chodziło, aby wykorzystać okoliczności, bo inni go pod tym względem ubiegną.

Lord Nelson powiedział: „Wszystkie swoje sukcesy mam do zawdzięczenia okoliczności, że wyprzedzałem zawsze mój czas o kwadrans."

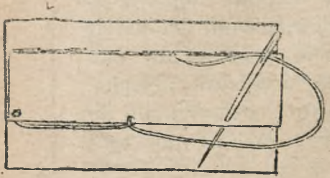
Punktualność jest grzecznością królów, obowiązkiem każdego inteligentnego człowieka, a koniecznością dla rzemieślników i kupców.

Rysunki zawodowe.

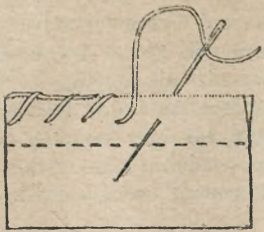
Praca w dokształcającej szkole zawodowej sprawia nauczycielowi nieraz poważne trudności. Polega to przedewszystkiem na tem, że za mało posiadamy wiadomości dotyczących danego zawodu, że brak nam bliższego kontaktu z rzemiosłem. Najgorzej jednak przedstawia się sprawa nauczania rysunków zawodowych w dokształcających szkołach zawodowych małych miast, gdzie uczy nauczyciel niezawodowiec i w jednej klasie znajdują się uczniowie różnych zawodów. Wprawdzie poszczególne Kuratorja Szkolne czynią pod tym względem bardzo dużo, urządzając corocznie kursy zawodowe dla nauczycieli tychże szkół. Lecz nie dosyć na tem, bo czas ich jest zazwyczaj bardzo ograniczony i nie sposób nauczyć kogoś w kilkunastu godzinach zawodu. Uczący przedmiotów zawodowych winien się starać zbliżyć się do danego zawodu, wyzyskać każdą sposobność, by się dokształcać i uzupełniać swoje wiadomości. Niechaj więc niniejszy artykuł oraz następne w zeszytach Ucznia Krawieckiego przyczynią się do skuteczniejszego udzielania nauki zawodowej, a zwłaszcza rysunków zawodowych w krawiectwie.

Nauczanie rysunków w klasie pierwszej jest według programu ministerjalnego dla wszystkich zawodów prawie równe. Są

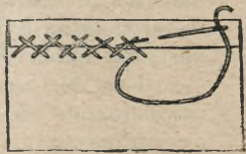
to kreślenia geometryczne i rysunki odręczne. Jednakże tak kreślenia geometryczne jak i rysunki odręczne należy już dostosować do potrzeb i wymagań danego zawodu. Właściwą naukę zawodową pobierają uczniowie dopiero w drugim i trzecim roku nauki. Przechodzę więc od razu do omawiania rysunków zawodowych dla krawiectwa w klasie drugiej.

Dzierganka

Ścieg wykończenia brzegów

Ścieg krzyżykowy

Uczeń krawiecki rozpoczyna zwykle swą naukę w warsztacie poznawaniem różnych ściegów, szyjąc początkowo na odpadkach sukiennych lub na szmatach.

Ściegi mamy różne i to: ścieg fastrygowy, długi i krótki, ścieg przed i ze igłą, ścieg ukośny, sztebień zastępujący maszynę, podszewkowy, pikowy większy i drobny, krzyżykowy czyli tak zwany „czarodziejski“, ścieg wykończania brzegów i dziurek czyli dzierganie, cerowanie t. zw. stouwanie czyli łączenie dwóch części rozdartego sukna, by nie było znać rozdarcia.

Dalej mamy ściegi dekoracyjne jak: łańcuszkowy, kratkowy, rygiel, trójkąt, muszkę i inne wyszywania, które zachodzą w krawieczczyźnie damskiej.

Ryciny niektórych ściegów podajemy w niniejszym, dalsze w następnym zeszycie.

Ścieg fastrygowy

przed igłą

drobny

Ścieg pikowy

zwykły

drobny

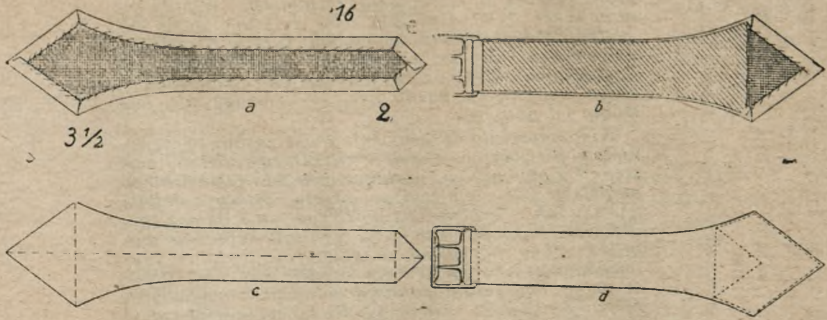
Ścieg czarodziejski

drobny

Później przydziela go się w pracy do pomocy mistrzowi, czeladnikowi lub starszemu uczniowi.

Pierwszą pracą, wykonywaną przez ucznia samodzielnie, są najczęściej ściągacze do spodni.

W zupełności do biegu pracy i nauki ucznia w warsztacie omawiać będę dalszy tematy w tej samej kolejności.

Rys. a przedstawia konstrukcję ściągaczy do spodni. Ściągacze do spodni wykonuje się także dłuższe lub krótsze, zależnie od wymiarów w pasie danych spodni. Szerokość ściągaczy jest znów zależna od szerokości spinki, przeciętnie 2 cm. szer. i 3 $^1/_2$ cm.

Po wykonaniu przez ucznia rysunku pierwszego w bloku czy w zeszycie rysunkowym, uczeń przystępuje już do samodzielnego rysowania tej samej rzeczy na tekturze i wycina z niej odpowiedni model ściągacza.

Przechodzimy teraz do wykonania rysunku drugiego. Kładzimy nasz model na narysowanem przedtem polu, oznaczającem materjał i obrysowujemy model zupełnie tak samo, jak to czyni uczeń w warsztacie na materjale. Naokoło modelu, jak rys. *a* wskazuje, dodajemy brzeg odpowiedniej szerokości do zagięcia lub zawinięcia. W czasie swej pracy warsztatowej uczeń przycina, szczególnie w początkach swej nauki, płótno potrzebne do ściągaczy. Płótno to kładzie na materjał przedtem przykrojony.

Na rys. *b* uwidoczniona jest już odpodszewkowana prawa część ściągaczy. Tenże jak i rys. *a* przedstawiają nam wewnętrzną stronę ściągaczy. Tutaj uczeń otrzymuje zadania narysowania lewej i ewentualnie prawej części ściągacza według rys. *c* i *d*.

Na rys. *c* i *d* wreszcie widzimy zewnętrzną stronę maszyną odsztebnowanych i gotowych do naszycia na spodnie ściągaczy. Gdy tak postępujemy, wtedy nauka w szkole będzie dla ucznia interesującą i przyniesie mu korzyści na przyszłość. (C. d. n.)

Huryn Włodzimierz.

Słownik krawiecki

Już dłuższy czas zauważa się w krawiectwie braki i niedomagania, zwłaszcza w jego teoretycznej części, która jeszcze niedorównała zachodowi. Wydaniem niniejszego dziełka pragnę więc dołączyć swoją cegiełkę do częściowego zapełnienia luki w literaturze zawodowej. Myślę, że nikt nie będzie spoglądał krytycznem okiem na zachodzące jakiegokolwiek rodzaju usterki, bo każdy wie, że człowiek nie jest wolny od pomyłek.

Wiadomości do opracowania tegoż zostały zaczerpnięte w pierwszym rzędzie z literatury rodzimej, następnie z słowników zagranicznych jak: francuskiego angielskiego i niemieckiego, przeto zostały wcielone wyrazy jak z krawiectwa męskiego tak i damskiego, w formie najpopularniejszej, żeby tym sposobem mogły z niego korzystać jaknajszersze warstwy rzemieślników, a w pierwszym rzędzie młodzież uczęszczająca do szkół dopełniających czyli zawodowych, która konkretnie widzi, że dziś rzemieślnik musi w całej pełni realnie pojąć swój zawód w dwóch częściach: praktycznej i teoretycznej.

Zadaniem niniejszego słownika dać pojęcie o różnych formach wyrazów używanych w zawodzie krawieckim pochodzenia n. p. francuskiego, włoskiego niemieckiego, hiszpańskiego, niemiecko-hiszpańskiego i t. d. z ważniejszym terminem. Porządek słów ułożony według abecadła.

Puszczam tę pracę w świat, w nadziei, że każdy krawiec czy krawczyni zrozumie potrzebę wykształcenia, bo wtenczas można spodziewać się pożądanego celu.

Mysłowa, w październiku 1931 r.

Autor.

A

Aba (*tur.*) grube sukno
Abbe (*włos.*) suknia wizytowa dla księży
Achselkloc (*niem.*) prasulec, kloc
Adamaszek (*włos.*) kwieciasta jedwabna, mat. z Damasku
Aksamit (*gr.*) od hexsamit, hexamitos (n) = sześcionie, [hex = b i mitos = nié
Akselband (*niem.*) złote sznury noszone jako odznaki
Alabania (*am.*) delikatna bawełne 18 — 23 cm. długa
á la Hänsel (*niem.*) włosianka specjalna
á la Słowacki (*pol.*) od Słowackiego kołnierz
á la Stuart rodz. pnącego się kołn. dziś modny u dam. płaszczy
Alba (*łać.*) liberyjne szaty rzymsko-katolickich kapłanów
Alpaka (*am.*) bardzo dobra wełna z peruańskiej owcy
Amazonka (*am.*) ubiór kobiecy do konnej jazdy
Amunieja (*łać.*) wojskowy mundur i rysztunek

Angielka *(ang.)* frak, wytwornik
Anglez *(fr.)* tużurek
Angolos *(ang.)* rodzaj materjału
Anatomja *(gr.)* nauka o budowie ciała ludzkiego
Angorska wełna *(tur.)* wełna z kóz hodowanych w M. Azji
Antropometrja *(gr.)* nauka o pomiarach ciała ludzkiego
Anziehen *(niem.)* wdziać, ubrać
Anzug (der) *(niem.)* ubranie
Anzug fertig machen *(niem.)* uszyć ubranie
Arm (der) *(niem.)* ramię
Ärmel (der) *(niem.)* rękaw
Arabja *(pers.)* rasa owiec
Arholuk *(łac.)* krótki domowy kaftan
Arnuty barwa z dawnych czasów zachowana w Polsce
Apretura *(fr.)* zabieg odnawiający materjał [minerałów
Asbest *(niem.)* materjał niepalący, chemicznie wykonany z
Astrachan materjał o włosie fryzowanym, imitujący piękne [baranki krymskie
Atłas *(gr.)* rodzaj gładkiego materjału świecącego
Aufhänger *(niem.)* wieszak u kołnierza
Aufknöpfen *(niem.)* rozpiąć
Aufsetzen *(niem.)* wdziewać
Azur *(fr.)* przejrzysty, rzadko tkany materjał

B

Bachrama *(tur.)* rodzaj materjału
Barchan *(ar.)* rodzaj miękkiej bawełnianej tkaniny
Barchat *(ar.)* patrz barchan
Barwa *(czes.)* z niemieckiego varve i varave utworzyli czesi barwę = kolor, maść, zabarwienie)
Barszan *(ar.)* rodzaj materjału
Basan (basma) *(tur.)* odpowiednio stosowany szal na szyję
Basaman *(tur.)* 1) wzorek na lnianem płótnie
2) i rodzaj materjału
Batachon *(tur.)* rodzaj materjału
Batyst *(fr.)* bardzo cienki pół przejrzysty lniany materjał
Bawełna *(niem.)* roślina dająca puch, służący do wyrobu [tańszych materjałów
Bek (beklot) *(ang.)* najlepszy klot
Beige specjalny damski materjał
Beilegi *(niem.)* mocówki, mocowniki, podkładki
Bengolina wełniany materjał na suknie kobiece
Beret(ka) *(fr.)* okrągła mała damska czapka
Beszmet *(tur.)* wierzchnia szata, kaftan
Bekleiden *(niem.)* ubierać
Bekiesza rodzaj świtki, po jednej fałdzie z tyłu
Bezeca *(niem.)* obsadzenie, obłożenie, obsadnica
Biber materjał na palto
Biust *(włoś.)* manekin, lalka

Bezowy jeden z kolorów
Bilans (*włos*) roczne zamknięcie rachunków
Bindung (*niem.*) splot
Binda (*niem.*) wstęga
Biret (*fr.*) rogaty gatunek czapki noszony przez księży i sędziów
Block rasa owiec
Blue — grau (*niem.*) szary
Bluzka (*fr.*) marynarka, kurtka do góry zapinana
Bluse (*niem.*) bluza marynarska
Boa (*ang.*) długi futrzany kołnierz
Bóbr ciepłe puszyste futerko z bobra
Bodo rodzaj materjału z jedwabiu sztucznego
Bobak świstak stepowy, zwierzę zajęcze
Bolero (*hiszp.*) damski stanik
Bongram żargonet
Borta (*fr.*) taśma, obrąbek służący do upiększenia ubrania
Boston (*am.*) rodzaj materjału
Bouretti jedwab pośledni
Braja (*bizanc.*) gruba tkanina z wełny ciemnej barwy, używana na bundy ropasicze
Brajka (*fr.*) grube, ciepłe i włochate sukno
Brazosteax (*am.*) bawełna pośledniego gatunku
Bram bramka (*cos.*) obłoga, falbana
Breczesy (*ang.*) rajtki, rajtuzy
Breitschwänze (*niem.*) skórki baranów perskich poronio- [nych lub zabitych po urodzeniu, wyporki
Brennessel (*niem.*) pokrzywa także dająca włókno na ma- [terjały jak konopie
Brokat (*fr.*) ciężki jedwabny materjał wzorzysto tkany
Bronzowy (*pol.*) jeden z kolorów
Brunatny (*pol.*) jeden z kolorów
Brusttasche (*niem.*) kieszeń piersiowa, piersiówka
Brzuchaty (*pol.*) korpulentny
Brzuszlok kamizelka do gornośląskiego stroju
Brzuska (*pol.*) futerko z grzbietu wiewiórki
Brylantyna (*fr.*) rodzaj błyszczącego materjału
Burka opończa bunde
Burberr (*fr.*) rodzaj materjału [obłuczony na palto
Bunda (*węg.*) podróżne opończe z kapturem, luźny płaszcz
Burnus (*ar przez fr.*) rodzaj płaszcza
Bufka (*fr.*) podwójny rękaw u kuli naciągnięty nitką
Budkowy kołnierz wysoko stojący kołnierz podwójny
Bumażeja (*fr.*) lekki bawełniany materjał
Butonierka (*fr.*) dziurka od guzika w surducie, dziergana lub [sznurkiem obszywana
Bukskin (*an.*) skóry kozie, więc podobny wat
Button-holes (czyt. betu hols) (*ang.*) dziurki
Bürste (die) (*niem.*) szczotka

(*Ciąg dalszy nastąpi*).